

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dany Mazákové a soudců Mgr. Ondřeje Rotta a Mgr. Olgy Mičanové ve věci

žalobkyně: **JRKK13 s. r. o.**, IČO 05431727
sídlem Hanusova 1537/1b, Michle, 140 00 Praha 4
zastoupená advokátem JUDr. Miroslavem Houškou
sídlem V Jámě 699/1, 110 00 Praha 1

proti

žalované: [REDAKCE], narozená [REDAKCE]
bytem [REDAKCE]
zastoupená [REDAKCE]
bytem [REDAKCE]
s adresou pro doručení [REDAKCE]

o zaplacení 111 300 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 16. března 2023 č. j. 10 C 224/2021-152

takto:

Rozsudek okresního soudu **se zrušuje** a věc **se** okresnímu soudu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Okresní soud v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala po žalované zaplacení 111 300 Kč s úrokem z prodlení (výrok I), a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

Žalobkyně žalobu odůvodnila tvrzením, že žalovaná byla v období od 18. 12. 2019 do 15. 6. 2021 [REDAKCE] a [REDAKCE] společností LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o., IČO 06679897 (dále též „společnost“). Mezi žalobkyní a touto společností byla dne 31. 12. 2019 uzavřena nájemní smlouva na bytovou jednotku č. [REDAKCE] v domě čp. [REDAKCE] v obci [REDAKCE] město [REDAKCE] a katastrálním území [REDAKCE]. Při uzavírání nájemní smlouvy společnost zastupoval a byt i fakticky užíval [REDAKCE] žalované [REDAKCE]. Ve smlouvě bylo sjednáno nájemné 29 500 Kč a zálohy spojené s užíváním bytu 7 600 Kč. Od září 2020 přestala společnost hradit nájemné a zálohy na služby a s výjimkou listopadu 2020 je neuhradila až do dne podání žaloby. Platby nájemného tedy nebyly hrazeny v době, kdy žalovaná vykonávala funkci [REDAKCE]. Žalovaná o tom věděla. Dne 15. 6. 2021 žalovaná jmenovala [REDAKCE] do funkce [REDAKCE] společnosti, a to přesto, že v souvislosti s jeho bydlením v bytě žalobkyně vznikly statisícové dluhy a že na něj je již několik let nařízeno 13 exekucí, což jí jako jeho muselo být známo. Žalobkyně z toho dovozovala, že žalovaná porušila své zákonem stanovené povinnosti, když jako [REDAKCE] a jediná osoba odpovědná za obchodní vedení a účetnictví společnosti rozhodla, že společnost nebude hradit nájemné a služby spojené s užíváním bytu a dále, že počínaje 15. 6. 2021 předala účetní agendu a umožnila s ní nakládat osobě, na kterou je nařízeno 13 exekucí, tedy osobě, která zjevně není schopna péče řádného hospodáře. Tímto svým

jednáním měla žalovaná způsobit žalobkyni škodu v celkové výši 259 700 Kč, přičemž v tomto řízení se žalobkyně domáhá pouze náhrady části škody ve výši 111 300 Kč.

Žalovaná nespороvala, že je [REDACTED] a že byla též [REDACTED] společnosti LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o., nerozporovala ani existenci výše uvedené nájemní smlouvy, ale tvrdila, že společnost všechny své povinnosti nájemce řádně plnila. Jmenování [REDACTED] společnosti odůvodnila žalovaná tím, že ona sama z důvodů svých dlouhodobých zdravotních komplikací nemohla společnost aktivně řídit.

Okresní soud na základě provedených důkazů a s odkazem na ustanovení § 2910 o. z. vyložil, že bylo na žalobkyni, aby tvrdila a prokázala, že žalovaná jako fyzická osoba porušila svou zákonnou povinnost a způsobila žalobkyni škodu, ale že to žalobkyně neprokázala. Okresní soud uzavřel, že neexistuje žádný důvod, pro který by měla být za závazky společnosti odpovědná právě žalovaná, a proto žalobu zamítl.

O nákladech řízení rozhodl okresní soud dle § 142 odst. 1 o. s. ř. s tím, že žalovaná jakožto v řízení zcela úspěšný účastník se práva na náhradu nákladů řízení vzdala.

Proti rozsudku podala žalobkyně včas odvolání. Namítala vadu zastoupení žalované, když měla za to, že žalovanou nemůže v řízení zastoupit pro střet zájmů její [REDACTED], neboť v řízení by měl být vyslechnut v procesním postavení svědka. Tvrdila také, že plnou moc žalovaná ve skutečnosti zmocněnci platně neudělila. Nesouhlasila rovněž se závěrem okresního soudu, že by žalovaná neporušila žádnou svou povinnost. Tvrdila, že žalovaná porušila povinnost jednat v právním styku poctivě a že ze svého nepoctivého jednání těžila, a to tím, že jako [REDACTED] společnosti rozhodla, že nájemné podle výše uvedené nájemní smlouvy ze dne 31. 12. 2019 nebude placeno. Žalobkyně argumentovala, že i když jí soud přisoudil pohledávku vůči společnosti LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o., tak ale ani v exekuci se na tuto pohledávku nepodařilo nic vymoci, protože dlužník nemá žádná aktiva, ze kterých by bylo moci dluh uspokojit, a proto by dluh měla hradit přímo žalovaná. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se s rozsudkem okresního soudu ztotožnila a navrhla jeho potvrzení. K odvolání žalobkyně namítala, že přestala být [REDACTED] LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o. dne 15. 6. 2021 a že do té doby společnost všechny své povinnosti řádně plnila.

Odvolací soud se nejprve zabýval námitkou, že zastoupení žalované jejím [REDACTED] jakožto obecným zmocněncem není řádným zastoupením. Ustanovení § 27 odst. 1 věta první o. s. ř. stanoví, že se účastník může dát zastoupit kteroukoliv fyzickou osobou, která je plně svéprávná. Dle § 27 odst. 2 o. s. ř. soud rozhodne, že zastoupení podle odstavce 1 nepřipouští, jestliže zástupce zřejmě není způsobilý k řádnému zastupování, anebo jestliže jako zástupce vystupuje v různých věcech opětovně. Skutečnost, že zástupce žalované je jejím [REDACTED] a že v řízení může dojít k tomu, že bude navržen jeho výslech jako svědka, není sama o sobě důvodem, pro který by tato osoba byla zjevně nezpůsobilá k řádnému zastupování žalované. Z obsahu spisu se nepodávají žádné jiné zákonné důvody, pro které by bylo možno rozhodnout o nepřipuštění [REDACTED] jakožto zástupce žalované. Proto tuto námitku žalobkyně posoudil odvolací soud jako nedůvodnou a přistoupil k věcnému projednání odvolání. Postavení obecného zmocněnce účastníka občanského soudního řízení pak výslechu tohoto obecného zmocněnce jako svědka dle mínění odvolacího soudu nebrání.

Poté, co odvolací soud zjistil, že odvolání podala oprávněná osoba a včas, že odvolání je přípustné a obsahovalo všechny zákonem předepsané náležitosti (§ 42 odst. 4, § 201, § 204, § 205 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal rozsudek okresního soudu a řízení předcházející a shledal, že odvolání je důvodné. Současně odvolací soud dospěl k závěru, že doposud nejsou splněny předpoklady pro potvrzení či změnu rozsudku.

Žalobkyně skutkově vymezila žalobní tvrzení tak, že žalovaná coby [REDACTED] společnosti LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o. uzavřela s žalobkyní nájemní smlouvu, i když věděla,

že nájemné dle této nájemní smlouvy nebude hrazeno a že společnost nemá majetek, ze kterého by bylo možno dluh uspokojit (ev. souhlasila, aby nájemné nebylo hrazeno). Dlužník povinnost hradit nájemné nesplnil a dluh se nepodařilo vymoci ani exekučně. Z toho žalobkyně odvozuje povinnost žalované uhradit dluh dlužníka (společnosti LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o.) na nájemném. I když žalobkyně tvrdí, že se jedná o škodu, která jí tímto vznikla, tak ale právní posouzení náleží soudu. Okresní soud uzavřel, že žalobkyně neprokázala, že jí žalobkyně způsobila škodu, a proto žalobu zamítl. V daném případě se však jedná o situaci, na kterou dopadá ustanovení § 159 o. z. Ten v odstavci 1/ uvádí, že *kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevynadí z toho pro sebe důsledky.* Na to navazující odstavec 3/ hovoří, že *nenabradil-li člen voleného orgánu právnické osobě škodu, kterou jí způsobil porušením povinnosti při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nabradit, ručí věřiteli právnické osoby za její dluh v rozsahu, v jakém škodu nenabradil, pokud se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.*

Výše citovaný § 159 odst. 3 o. z. zakotvuje zásadu, že jestliže věřitel právnické osoby nemůže dosáhnout uspokojení svých pohledávek z majetku právnické osoby, pak člen voleného orgánu, který odpovídá právnické osobě za způsobenou škodu, kterou nenabradil, ručí omezeně věřiteli právnické osoby, a to v rozsahu, v jakém škodu nenabradil. Zákon tedy stanoví podmínky, za kterých jakýkoli člen voleného orgánu právnické osoby (tedy mimo jiné i jednatel společnosti s ručením omezeným) ručí (svým osobním majetkem) za dluhy společnosti. Uvedený případ nastává jestliže 1/ dluh vznikl porušením povinnosti člena voleného orgánu postupovat s péčí řádného hospodáře a 2/ pokud společnost nedisponuje majetkem potřebným k pokrytí tohoto dluhu. K aplikaci citovaného ustanovení zákona se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 27 Cdo 59/2022 ze dne 30. 6. 2022, kde vyložil, že *smysl a účel § 159 odst. 3 o. z. nevychází, aby člen voleného orgánu ručil za dluhy právnické osoby až od okamžiku splatnosti závazku na náhradu škody; ke vzniku jeho ručení tak postačí, je-li oprávněn svou povinnost k náhradě škody plnit.* V tomto rozhodnutí se Nejvyšší soud odkázal i na svoji předchozí judikaturu, vztahující se k předchozí právní úpravě, zakotvené v § 194 odst. 6 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (ve spojení s § 135 odst. 2 téhož zákona), která je v zásadě aplikovatelná i na stávající právní úpravu. Zmínit je možno například rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 51/2019 ze dne 20. 5. 2020 či rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3979/2016 ze dne 19. 7. 2018. Dle poslední jmenovaného rozhodnutí *v řízení vedeném proti jednateři jakožto zákonnému ručiteli soud posuzuje dva okruhy okolností, jež jsou na sobě relativně nezávislé – splnění předpokladů vzniku zákonného ručení podle § 135 odst. 2 a § 194 odst. 6 obch. zák. (nyní § 159 odst. 3 o. z.), a dále to, zda žalobci svědčí pohledávka, za jejíž splnění má žalovaný jednatel ručit. Okolnosti vzniku a výše pohledávky přitom mohou, ale nemusí souviset s okolnostmi vzniku a výše škody vzniklé společnosti, k jejíž náhradě je jednatel podle § 135 odst. 2 a § 194 odst. 5 obch. zák. povinen.*

Okresní soud své zamítavé rozhodnutí postavil na závěru, že z žádného ustanovení zákona nelze dovodit povinnost žalované uhradit dluhy, které vznikly společnosti LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o. I když se žalobkyně ve své žalobě výslovně neodkázala na § 159 odst. 3 o. z., tak ale z jejích žalobních tvrzení je možno dovodit, že se fakticky dovolává zákonného ručení žalované za závazky společnosti LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o. Okresní soud se však touto otázkou vůbec nezabýval. Z toho vyplývá, že za účelem zjištění skutečností podstatných pro rozhodnutí ve věci neprovedl odpovídající dokazování a zejména z provedených důkazů neučinil potřebná skutková zjištění. Dokazování proto bude třeba doplnit, přičemž rozsah tohoto dokazování přesahuje rámec odvolacího řízení. Proto odvolací soud přezkoumávaný rozsudek zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení (§ 213 odst. 4, § 219a odst. 2 o. s. ř., § 221 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

Na okresním soudu v dalším řízení bude, aby nejprve účastníky poučil o jejich povinnosti tvrzení a důkazní ve vztahu ke skutečnostem podstatným pro rozhodnutí ve věci. Zde odvolací soud

považuje za vhodné odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4590/2016 ze dne 30. 8. 2017. Podle něj je-li v řízení vedeném proti jednateři společnosti s ručením omezeným (jako žalovanému) posuzováno, zda jednatel způsobil společnosti škodu porušením povinnosti vykonávat svou působnost s péčí řádného hospodáře, nese jednatel důkazní břemeno (tolíko) o tom, že (v konkrétním případě) jednal s péčí řádného hospodáře. Ve vztahu k ostatním předpokladům odpovědnosti jednatele za škodu způsobenou společností – tedy ohledně vzniku škody, jakož i příčinné souvislosti mezi škodou a protiprávním jednáním – nese důkazní břemeno (jakož i břemeno tvrzení) žalobce a nikoliv žalovaný člen orgánu. Nepodaří-li se jednateři prokázat, že jednal s péčí řádného hospodáře, stíhá jej neúspěch ve sporu (za předpokladu, že je prokázán vznik škody, její výše i příčinná souvislost mezi jednáním jednatele a vznikem škody). Naproti tomu, nepodaří-li se prokázat vznik škody či příčinnou souvislost mezi vznikem škody a protiprávním jednáním, je tato objektivní nejistota přičtena k tíži žalobci. K tomu je třeba uvést, že z dosavadního průběhu dokazování se prozatím podává následující. Existuje splatný dluh společnosti LEONINE INVESTMENTS spol. s r. o. vůči žalobkyni (přisouzený rozsudky Okresního soudu v Hradci Králové č. j. 14 C 391/2020-70 a č. j. 8 C 116/2021-87) a tento dluh byl prozatím neúspěšně exekučně vymáhán, z čehož by bylo možno dovodit, že společnost nedisponuje majetkem potřebným k pokrytí dluhu. Bude tedy třeba se zejména zaměřit na zodpovězení otázky, zda žalovaná jakožto [REDAKCE] společnosti v daném případě jednala v souladu s principem péče řádného hospodáře, a zde leží důkazní břemeno na žalované.

V novém rozhodnutí o věci samé okresní soud neopomene rozhodnout i o náhradě nákladů odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Hradec Králové 26. září 2023

JUDr. Dana Mazáková v. r.
předsedkyně senátu